

Zaak T-368/00

General Motors Nederland BV en Opel Nederland BV tegen

Commissie van de Europese Gemeenschappen

„Mededinging — Distributie van auto's — Artikel 81 EG —
Verordeningen (EEG) nr. 123/85 en (EG) nr. 1475/95 —
Marktafsluiting — Algemene strategie ter beperking van export —
Beperking van levering — Restrictief bonusstelsel —
Exportverbod — Geldboete — Zwaarte en duur van inbreuk —
Evenredigheid — Richtsnoeren voor berekening van geldboeten”

Arrest van het Gerecht (Tweede kamer) van 21 oktober 2003 II-4495

Samenvatting van het arrest

1. *Mededinging — Mededingingsregelingen — Overeenkomsten tussen ondernemingen — Begrip — Eenzijdige handeling — Daarvan uitgesloten — Individuele maatregelen toegepast op dealers en door hen aanvaard — Daaronder begrepen (Art. 81, lid 1, EG)*

2. *Mededinging — Mededingingsregelingen — Overeenkomsten tussen ondernemingen — Bewijs van inbreuk, te leveren door Commissie*
(Art. 81, lid 1, EG)
3. *Mededinging — Mededingingsregelingen — Aantasting van mededinging — Dealercontracten betreffende verkoop van auto's — Exportverkoop uitgesloten van bonusstelsel voor dealers*
(Art. 81, lid 1, EG)
4. *Mededinging — Mededingingsregelingen — Aantasting van mededinging — Beoordelingscriteria — Mededingingsbeperkend doel — Toereikende vaststelling*
(Art. 81, lid 1, EG)
5. *Mededinging — Geldboeten — Bedrag — Vaststelling — Criteria — Zwaarte van inbreuken — Beoordelingsfactoren*
(Verordening nr. 17 van de Raad, art. 15, lid 2)
6. *Mededinging — Geldboeten — Bedrag — Beoordelingsvrijheid van Commissie — Rechterlijke toetsing*
(Art. 229 EG; verordening nr. 17 van de Raad, art. 17)

1. Wanneer overeenkomsten tussen ondernemingen ontbreken, valt een eenzijdige handeling van een onderneming zonder uitdrukkelijke of stilzwijgende deelname van een andere onderneming niet onder artikel 81, lid 1, EG.

tevorens gesloten algemene overeenkomst waren geregeld.

(cf. punten 58, 60, 98, 147)

Wat de distributie van auto's betreft, moet onderscheid worden gemaakt tussen een algemene strategie van de constructeurs tot exportbeperking en de individuele maatregelen die in het kader van deze strategie tegen de dealers zijn genomen. Deze maatregelen zijn bij aanvaarding ervan deel gaan uitmaken van het dealercontract en opgenomen in een geheel van doorlopende handelsbetrekkingen die in een

2. De Commissie dient voldoende nauwkeurige en onderling overeenstemmende bewijzen te verzamelen, die de vaste overtuiging kunnen dragen dat de gestelde inbreuk heeft plaatsgevonden.

(cf. punt 88)

3. Een maatregel waarmee een autoleverancier in het kader van dealercontracten exportverkoop uitsluit, vormt een overeenkomst tot beperking van de mededinging. Door voor exportverkoop geen bonussen meer toe te kennen, is de economische speelruimte van de dealers bij dergelijke verkopen geringer dan bij nationale verkopen. De dealers worden immers gedwongen om aan buitenlandse klanten minder gunstige voorwaarden te geven dan aan nationale klanten, en dus genoeg te nemen met een lagere marge bij exportverkoop. Door de intrekking van de bonussen voor de exportverkoop worden deze verkopen voor de buitenlandse klanten of voor de dealers minder interessant. De maatregel heeft dus naar zijn aard een negatieve invloed op de exportverkoop.

(cf. punten 100, 102)

blijkt dat de overeenkomst tot doel heeft, de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt te verhinderen, te beperken of te vervalsen.

(cf. punt 104)

5. De zwaarte van de inbreuken moet worden vastgesteld met inachtneming van een groot aantal factoren, zoals onder meer de bijzondere omstandigheden van de zaak, de context ervan en de preventieve werking van de geldboeten, zonder dat er een dwingende of uitputtende lijst van verplicht in aanmerking te nemen criteria bestaat.

Een inbreuk die tot doel heeft om de binnenlandse markt af te schermen, is naar zijn aard bijzonder zwaar. Daardoor worden de meest fundamentele doelstellingen van de Gemeenschap en in het bijzonder de verwezenlijking van één enkele markt tegengewerkt.

(cf. punten 189, 191)

4. De concrete gevolgen van een overeenkomst behoeven niet in aanmerking te worden genomen voor de toepassing van artikel 81, lid 1, EG, wanneer

6. De Commissie beschikt in het kader van verordening nr. 17 over een beoordelingsmarge bij het bepalen van het bedrag van de geldboeten, teneinde het gedrag van de ondernemingen zodanig

te sturen dat zij de mededingingsregels naleven. Niettemin dient het Gerecht te controleren of de hoogte van de opgelegde geldboete in verhouding staat tot de zwaarte en de duur van de inbreuk en moet het de zwaarte van de inbreuk en de door de verzoekende partij aan-

gevoerde omstandigheden tegen elkaar afwegen.

(cf. punt 189)